

Eide Fjordbruk AS
Att:
Støavegen 98
5640 EIKELANDSOSEN

Eide Fjordbruk AS 866751242 - lokalitet 19655 Ospeneset - Vedtak om midlertidig dispensasjon fra akvakulturdriftsforskriften §47a, krav om maksimalt 200.000 fisk per driftsenhet

Vi viser til deres søknad til Vestland Fylkeskommune datert 3. juni 2021 om endring av merdtype og dispensasjon fra krav i akvakulturdriftsforskriften (heretter ADF) § 47a, om maksimalt antall fisk per produksjonsenhet.

Eide Fjordbruk AS skriver i søknaden at de vil sette standarden for fremtidens havbruk og har investert i Ecomerder for å bidra til kunnskap rundt semi-lukket merdteknologi. Eide Fjordbruk ønsker å bidra til dokumentering av bruk i kommersiell skala og følge tett opp fiskehelse og -velferd i de første produksjonssyklusene. Eide Fjordbruk har også dokumentert sikringstiltak mot rømming og havari.

Eide Fjordbruk AS innvilges midlertidig dispensasjon fra kravet om at antall fisk i produksjonsenhet i sjø ikke skal overstige 200 000 i merd nr. 4. Produksjonsenheten er produsert av Ecomerden med Id nummer R30-05 og er plassert ved lokalitet 19655 Ospeneset. Dispensasjonen er avgrenset til 400 000 fisk i enheten og gis med varighet til 8. oktober 2023. Det er knyttet vilkår til dispensasjonen.

Bakgrunn for bestemmelsen i ADF 47a

Bestemmelsen i ADF § 47a om maksimum 200 000 fisk per produksjonsenhet er tilpasset åpne notbaserte merdanlegg og ble innført for å sette en øvre grense for konsekvensene av et totalhavari av slike merder.

Det er flere merdtyper under utvikling og utprøving som baserer seg på en annen teknologi enn den tradisjonelle løsningen med flytekrage og not. Felles for konstruksjonene er imidlertid at man har få driftsmessig erfaringer som gir kunnskap om hvilke konkrete teknologiske løsninger som i tilstrekkelig grad reduserer rømmingsrisiko.

Høsten 2014 kom en instruks fra departementet som presiserte hvordan en kunne tolke særlige tilfeller i ADF slik at det ble mulig å dispensere fra bestemmelsene i § 47 a, som setter en begrensning på antall fisk per produksjonsenhet i sjø til 200 000 individer.

Bakgrunnen for presiseringen var at bestemmelsen kunne være til hinder for utvikling og realisering av nye teknologier og konsepter innen merdbasert oppdrett i sjø. Flere av løsningene er av en slik karakter at de ikke kan være økonomisk bærekraftig dersom antallet individer pr produksjonsenhet ikke kan overstige grensen som er gitt i ADF § 47a.

Søknad

Eide Fjordbruk sendte 3. juni 2021 søknad til Vestland Fylkeskommune hvor det søkes om å bytte ut to av dagens flytekrager som er plassert på lokalitet Ospeneset til to flytekrager fra Ecomerden. Ecomerden produserer flytekrager som er lukket og har en ytre omkrets på 144 meter, mens dagens merder har en omkrets på 160 meter.

Med henvisning til §68, 1. ledd i ADF søker selskapet med henvisning til ADF §47a om tillatelse til å ha 800 000 stykk fisk i hver av Ecomerdene.

Selskapet beskriver at det planlegges oppstart i september 2021 i en av Ecomerdene med et utsett på rundt 400 000 stykk smolt. Den andre Ecomerden planlegges å starte opp i oktober 2021 med et utsett på 500 000 stykk.

Siden Fiskeridirektoratets regionkontor er delegert myndighet etter ADF § 67.1 ledd, sendte Vestland Fylkeskommune 10. juni 2021 søknaden videre til Fiskeridirektoratet region vest for vurdering om det skal gis dispensasjon fra ADF §47a i denne sak.

Mattilsynet har godkjent Eide Fjordbruk AS sin produksjonsplan med en individstørrelse opptil 1 kg og en maksimal tetthet på 40Kg/m³ for flytekragen. Vurderingen er basert på design og beregninger for å gi god fiskevelferd.

Ved gjennomgang av søknaden fra selskapet, oppdaget Fiskeridirektoratet region vest at der var mangler ved dokumentasjonen som lå ved. Blant annet var dokumentasjon på flytekrage ikke i samsvar med den flytekragen som selskapet skulle bruke på lokaliteten. Fortøyningsanalysen var beregnet med kun en Ecomerd og ikke to som det ble søkt om. Videre ble det funnet flere feil i fortøyningsanalysen og i annen dokumentasjon.

Selskapet ble gjort kjent med at vi trengte en fortøyningsanalyse som var i samsvar med den konfigurasjon som var beskrevet i selskapets søknad i vårt brev datert 26. juli 2021, og i brev datert 11. august 2021.

Fiskeridirektoratet region vest ble kontaktet av selskapet per telefon hvor det ble informert om at det viktigste for dem nå er å få tatt i bruk en av Ecomerdene. Vi kom til enighet om at det ikke ble sendt inn en ny søknad, men at Fiskeridirektoratet gjorde sine vurderinger basert på at kun en Ecomerd skal benyttes, slik som fortøyningsanalysen beskrev.

Selskapet sendte en e-post 22. september til Fiskeridirektoratet, hvor det bekreftes at det søkes dispensasjon for kun en flytekrage av fabrikat Ecomerden. Videre informeres det om at Akvasafe vil ha ferdig den manglende dokumentasjonen til ca. 1. oktober. Fiskeridirektoratet region vest mottok det siste av denne dokumentasjonen 7. oktober 2021.

Ecomerden R30

Merdene er produsert av Ecomerden og er av modell R30. Dokumentasjon som vi nå har fått tilhører serienummer 05, med tilhørende produktsertifikat nr.: PROAK-0045.

Merden består av 12 stykk pongtonger à 12 meter lengde utvendig. To av pongtongene er utvidet, hvor den ene rommer maskinrom og i den andre er det plassert en oksyngenerator.

Pongtongene er 1,9 meter bred og har en høyde på 1,5 meter, flytekragen har en utvendig omkrets på 144 meter. Merden har to barrierer. Ytterst er det en dukpose som rommer 30 000 m³, og innvendig i posen er det en ordinær oppdrettsnot som har et oppdrettsvolum på 28 000 m³. Dukposen sin funksjon er å sikre at lus ikke kommer i kontakt med fisken, og den er ikke en komponent som primært skal sikre mot rømning. Dukposen vil likevel fungere som en sekundær barriere mot rømning, men det er noten som er primærbarrieren.

Som kriterier for gyldighet er det beskrevet i produktsertifikatet til flytekragen at det skal brukes en produktsertifisert not og at det er denne som fungerer som hovedbarriere. Sjøvann blir pumpet opp fra 45 – 47 meter via seks inntaksrør og vannet inne i merden blir presset ut på 27 meters dyp ved hjelp av trykk som oppstår når vannstanden inne i merden er over havoverflaten. Under normal drift antas det en overhøyde innvendig i posen på 5 – 8 cm.

Lokalitet Ospeneset har i følge anleggssertifikat nr.: AS2015 følgende miljølaster: Hs på 1,91m fra NV og Vs 0,76 m/s mot øst. I tillegg til at lokaliteten kan ha røffe værforhold kan det forekomme store tetthetsforskjeller mellom sjøvannet som er inne i posen og på utsiden. Det er ikke kjent for region vest at det ligger tilsvarende flytekrager på lokaliteter med samme miljøforhold.

Rettslig grunnlag

ADF § 68 første ledd lyder:

«Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene nevnt i § 67 første ledd,...»

Dersom dispensasjon skal kunne innvilges må det foreligge «et særlig tilfelle» som gir tilstrekkelig grunn til å fravike kravene som stilles i forskriften

Kravet det søkes dispensasjon fra framgår av ADF § 47 a:

«Antall fisk per produksjonseenhet i sjø skal ikke overstige 200 000.»

Vurdering

Formålet med ADF § 47a er å begrense de potensielle konsekvensene av rømming etter totalhavari av en enkelt produksjonsenhet

Høsten 2014 kom en presisering fra Nærings- og fiskeridepartementet i form av en instruks som gjelder hvorledes en skal tolke muligheten for å innvilge dispensasjon mht. «særlige tilfeller» etter § 47a. Bakgrunnen for instruksen var at bestemmelsen kunne være til hinder for utvikling og realisering nye teknologier og konsepter innen merdbasert oppdrett i sjø. Departementet ønsket å legge til rette for større grad av forutsigbarhet for de tilfellene der det må søkes om dispensasjon for å realisere ny og mer miljøvennlig merdteknologi.

Fiskeridirektoratet ble med dette bedd om å anvende dispensasjonsadgangen etter § 68 første ledd i ADF slik at det fremmer utvikling og bruk av ny merdteknologi og nye merdkonsepter. Skjønnsutøvelsen av vilkåret "i særlige tilfeller" settes ikke til side. Der hensyn til sannsynlighet for, og konsekvenser av, rømning etter Fiskeridirektoratets syn er tilstrekkelig ivaretatt, skal skjønnsutøvelsen legge betydelig vekt på havbruksnæringsens behov og mulighet for å ta i bruk ny merdteknologi og konsepter.

Videre må dette tiltaket vurderes opp mot kravet om forsvarlig drift i akvakulturloven § 10. Selv om det foreligger «et særlig tilfelle», må tiltaket vurderes opp mot miljønormen i akvakulturloven § 10, som bestemmer at «Akvakultur skal etableres, drives og avvikles på en miljømessig forsvarlig måte».

Formålet med bestemmelsen er å sikre at akvakultur utøves på en miljømessig forsvarlig måte. I Ot. Prp. Nr. 61 s. 64 står det at:

«Med miljømessig forsvarlig menes at driften skal være forsvarlig både i forhold til forurensing og økologiske effekter, herunder biologisk mangfold. (...) Kravet til forsvarlighet setter grenser for akseptabel påvirkning ved skadelige konsekvenser.

Sannsynlighet for at skade kan oppstå og størrelsen på skade må vurderes. (...) Vurderingen vil bero på et bredt faglig skjønn som omfatter blant annet kunnskap om arten og det lokale økosystem. Vurderingen skal også omfatte en avveining mellom hensynet til næringsutvikling og andre samfunnshensyn.

Dispensasjonsadgangen etter ADF § 68 forutsettes å være snever. Ordlyden i bestemmelsen tilsier at hjemmelen tolkes strengt. Dersom dispensasjon skal kunne innvilges må det foreligge «et særlig tilfelle» som gir tilstrekkelig grunn til å fravike kravene som stilles i forskriften. Formålet til regelen det dispenseres fra står sentralt i vurderingen av om kravene kan fravikes i det enkelte tilfelle.

Videre må dette tiltaket vurderes opp mot kravet om forsvarlig drift i akvakulturloven § 10. Formålet med akvakulturdriftsforskriften § 47a er å begrense de potensielle konsekvensene av rømming etter totalhavari av en enkelt produksjonsenhet.

Eide Fjordbruk AS vil investere i to stykk Ecomerder for å bidra til kunnskapsøkning rundt bruk av semi-lukket merdteknologi i kommersiell skala. Virksomheten har stor tro på at lukket merdteknologi er en viktig del av fremtidens havbruk. For å utnytte det gode potensialet innen smittereduksjon, ved å bruke Ecomerder (semilukkete enheter) på Ospeneset, har virksomheten lagt ved søknaden en plan for driften som tar for seg utsett, antall fisk, tetthet av fisk og flytting av fisk i anlegget. Bakgrunnen for å gjøre det på denne måten er for å maksimere tiden fisken er i lukket enhet og dermed uten lusepåslag og lavere risiko for inntak av sykdom. Dette vil føre til redusert behandlingsfrekvens mot lakselus og redusert sannsynlighet for sår og inntak av smittsomme sykdommer, som igjen vil øke fiskevelferden på lokaliteten.

Fiskeridirektoratet region Vest anser at dette er en søknad om utvikling og realisering av ny teknologi og konsepter innenfor merdbasert oppdrett i sjø. Etter en samlet vurdering av momentene i saken finner Fiskeridirektoratet at forholdet må anses som et «særlig tilfelle» etter dispensasjonshjemmelen § 68 i ADF, og en har adgang til å søke om dispensasjon fra ADF 47a.

Når antall fisk per produksjonsenhet økes, og dermed den potensielle konsekvensen av et totalhavari økes, må det gjennomføres tilsvarende tiltak som kan redusere sannsynligheten for rømming.

Ved nye konstruksjoner er det særlig viktig å ta høyde for at man har en ukjent risiko, eller har et lavere kunnskapsgrunnlag enn man har for en konvensjonell merd. Fiskeridirektoratet vurderer at når det gjelder risiko for rømming i uttestingsfasen, vil utvikling av ny teknologi alltid være forbundet med en viss risiko, også for feil som i verste fall kan føre til rømming.

Det vil i denne sammenhengen, der nye typer merdkonsepter skal vurderes, være i hovedsak konstruksjonstekniske vurderinger og risikoreducerende tiltak i design og driftsfasen som vil være utgangspunktet for vurderingen av om driften er forsvarlig.

Konstruksjonen har både tekniske og fysiske barrierer mot rømming. Ecomerden er et konsept med not med tett presenningen rundt, dobbeltsikring på avløpet og et automatisert overløpssystem, dersom vannet i posen begynner å stige ved for eksempel tett avløp.

Denne kombinasjonen, i tillegg til at fisken ikke må avluses gjennom komplekse arbeidsoperasjoner og at flytekragen er lukket med både en primær og sekundærsikring av avløpet, reduserer etter Fiskeridirektoratet sin vurdering risikoen for rømming i tidlig fase sammenlignet med utsett av smolt i konvensjonell merd i sjø.

I forbindelse med søknadsprosessen er det mange dokument som har blitt produsert under stort tidspress. Fiskeridirektoratet region vest har stilt spørsmål ved noe av det som er utarbeidet og vi har ikke fått svar på alle enda fra Akvasafe. Vi er også usikker på hvor store tetthetsforskjeller som kan oppstå mellom de frie vannmasser og inne i duken. Fiskeridirektoratet legger til grunn at selskapet får økt kunnskap ved praktisk drift på lokaliteten og at usikkerheten da blir redusert. Etter en samlet vurdering velger

vi å kunne innvilge utsett av 400.000 stykk, frem til en har et bedre kunnskapsgrunnlag om driften. Et utsett på 400.000 fisk er også i samsvar med det Eide Fjordbruk ønsker å starte opp med, så en reduksjon av omsøkt antall per enhet vil ikke påvirke selskapets planer i forbindelse med oppstart.

På dette grunnlag etter en samlet vurdering av momentene i saken, anser Fiskeridirektoratet at en ved bruk av Ecomerden har minsket risikoen ved rømming i sjø i forhold til bare flytekrage og en not. Ved bruk av primær og sekundærsikring både på merdnivå og på avløp, sammen med en flytekrage som har god oppdrift. I tillegg får en mindre lusepåslag og dermed mindre avlusinger. Vilkårene om forsvarlig drift etter § 10 i akvakulturloven er dermed innfridd.

I vurderingen av om tiltaket skal tillates, har Fiskeridirektoratet i tillegg vurdert bestemmelsene i naturmangfoldloven § § 8-12. Disse bestemmelsene skal trekkes inn i skjønnsutøvelsen i denne saken, og det skal fremgå av beslutningen hvordan prinsippene er vektlagt i denne saken. Vurderingen av prinsippene i naturmangfoldloven sammenfaller i stor grad med vurderinger som gjøres etter miljønormen i akvakulturloven § 10. Fiskeridirektoratet har kommet til at skadepotensialet vil kunne ha på naturmangfoldet må anses som lavt.

På nåværende tidspunkt finner vi det forsvarlig å tillate et maksimalt antall fisk i Ecomerden R30-05 på 400.000 stykk. Skulle selskapet på et senere tidspunkt sende søknad om å sette ut mer fisk i enheten eller tilsvarende, ber vi om at kvaliteten på den underliggende dokumentasjonen blir bedre og i samsvar med det som det søkes om. Det vil og bli lagt vekt på erfaring med konseptet.

Fiskeridirektoratet vektlegger i sin vurdering at Ecomerden er designet og beregnet for å unngå rømming. Men vi finner det ikke forsvarlig å innvilge mer enn 400 000 fisk i enheten, fra omsøkt 800.000 stykk frem til kunnskapsgrunnlaget har økt. En antallbegrensing på 400.000 stykk er i henhold til det Eide Fjordbruk planla å sette ut i merden ca. 20. oktober. En vil da få gode data og informasjon som kan sammenlignes med det som er beregnet. Det er fremdeles usikkerhet i underlagsdokumentasjonen men vi finn det forsvarlig å innvilge dispensasjon da det vil bli sendt inn innen kort tid. Dette vil gjøre det lettere å vurdere rømmingssikkerheten opp mot konsekvens, i en eventuell ny søknad om å ha mer enn 400.000 stykk fisk i enheten.

Eide Fjordbruk har i søknaden sin gjort rede for hvordan de vil fremme utvikling og bruk av ny merdteknologi og nye merdkonsepter. De har og gjort rede for hvordan rømmingssikkerheten er ivaretatt. På bakgrunn av en samlet vurdering av momentene i saken finner Fiskeridirektoratet derfor at forholdet må anses som et «*særlig tilfelle*» etter dispensasjonshjemmelen i ADF § 68 og en kan gi dispensasjon fra ADF § 47a. Med en reduksjon til maksimalt 400.000 stykk per enhet finner videre at det oppfyller kravene til forsvarlig drift i akvakulturloven § 10. På denne bakgrunn innvilges delvis søknaden til kun en stykk Ecomerd på lokaliteten, og maksimalt antall fisk maksimalt 400.000 stykk.

Vedtak

Eide Fjordbruk AS innvilges midlertidig dispensasjon fra kravet om at antall fisk i produksjonsenhet i sjø ikke skal overstige 200 000 for Ecomerden med Id nr.: R30-05 på lokalitet 19655 Ospeneset. Dispensasjonen er avgrenset til 400 000 fisk i enheten og gis med varighet til 8. oktober 2023. Det er knyttet vilkår til dispensasjonen.

Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Tekniske avvik ved konstruksjonen og hvordan dette er håndtert, må rapporteres til Fiskeridirektoratet senest en måned etter hver produksjonssyklus.
- Eide Fjordbruk skal drifte i henhold til søknaden og det som er beskrevet i dette vedtaket.
- Barrierene må overvåkes, driftes og vedlikeholdes for å sikre at barrierenes funksjon opprettholdes til enhver tid. Feil og svikt ved barrierene må registreres, årsaken kartlegges og innrapporteres til Fiskeridirektoratet senest en måned etter hver produksjonssyklus. En oversikt over avvik for det aktuelle utsettet skal legges ved som vedlegg til rapporten.
- Saltholdighet og temperatur (eventuelt egenvekts måling) skal daglig måles på 2 meters dyp på utsiden av flytekrage og på valgfri dybde på innside av duk/not.
- Dokumentasjon på vedlikehold og ettersyn beskrevet i brukerhåndbok skal utføres i samme intervall som er beskrevet i brukerhåndbok og loggføres.
- Krav til prosedyrer og risikovurderinger som er beskrevet i brukerhåndbok må implementeres i selskapets IK-system.

Klage

Vedtaket kan påklages, se vedlagte orientering. Klagefristen er tre uker, jf. forvaltningsloven § 29. I medhold av forvaltningsloven § 27b settes det som vilkår for å reise søksmål at muligheten til å klage er benyttet.

Med hilsen

Leni Marie Lisæter
seksjonssjef

Kent-Ove Ribesen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

KOPPI

Mottakerliste:

Eide Fjordbruk AS

Støavegen 98

5640

EIKELANDSOSEN

Kopi til:

Kystverket Vest

Postboks 1502

6025

ÅLESUND

Mattilsynet

Felles postmottak

2381

BRUMUNDDAL

Postboks 383

Statsforvaltaren i Vestland

Njøsavegen 2

6863

LEIKANGER

Vestland fylkeskommune

Postboks 7900

5020

BERGEN

Vedlegg

Klageskjema

KOPPI

